

Právo Evropské unie

JUDr. David Sehnálek, Ph.D.
david.sehnalek@gmail.com

Informace k předmětu

- **Knihy:**
  - **TYČ, V.** *Základy práva Evropské unie pro ekonomy - 6. aktualizované vydání*, LEGES, 2010
  - **TICHÝ, L.** *Evropské právo, 4. vydání*. Praha : C.H. Beck, 2010.
- **Internet:**
  - www.europa.eu
  - www.curia.eu
  - www.eurlex.eu
  - www.euroskop.cz
  - <http://isap.vlada.cz/>
- **Zkouška**
  - Písemná

Zápatí prezentace

2

Úvodní otázky?

- Co to je právo?
- Kdo právo vytváří?
- Kde právo působí?
- Co je pramenem práva?
- Jaké znáte prameny práva ČR?
- Jak se právo člení?
- Kde právo nalezneme?

Právní řád ČR

- = systém pramenů práva, obsahující právní normy České republiky
  - Zákony a další právní předpisy
  - Některé nálezy ÚS
  - Mezinárodní smlouvy k nimž dal souhlas Parlament ČR (přednost před zákonem)
- Vedle práva ČR u nás působí právo EU, působení práva jiného státu je vyloučeno

---

Kde právo nalezneme? - sbírky práva v ČR (a EU)

- **České právo**
  - Sbírka zákonů
    - (<http://portal.gov.cz/wps/portal/s.155/6966/s.155/699/pla ce>)
    - (<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu.aspx>)
  - Sbírka mezinárodních smluv
  - Věstník právních předpisů krajů
  - Obecní předpisy – jen úřední deska
- **Právo EU**
  - Úřední věstník Evropské unie (nařízení, směrnice, rozhodnutí)

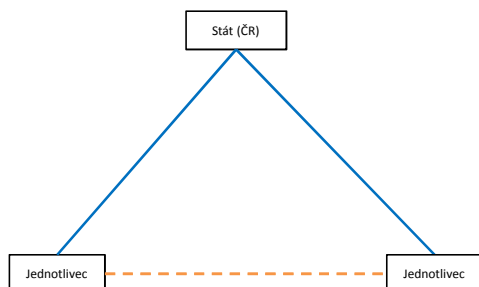

Působení vnitrostátního práva

Jak je to se státy navzájem mezi sebou??

- Vztahy mezi státy navzájem jsou upraveny tzv. mezinárodním právem (veřejným) – (pozn. nezaměňujte se mezinárodním právem soukromým!)
- subjektem MPV jsou pouze státy, odvozeně MO
- „anarchický systém“ + vylučnost státní suverenity (na 1 území je vrchnostenská moc vykonávána jen 1 státem), vztahy mají horizontální charakter
- Pramenem:
  - Mezinárodní smlouva (MS)
  - Právní obyčej
- závaznost mezinárodních smluv jen pro ten stát, kt. je výslovně přijme
- nevýhody této koncepce? ...

Zápatí prezentace

7

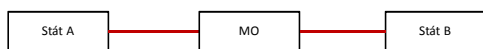

Působení mezinárodního práva

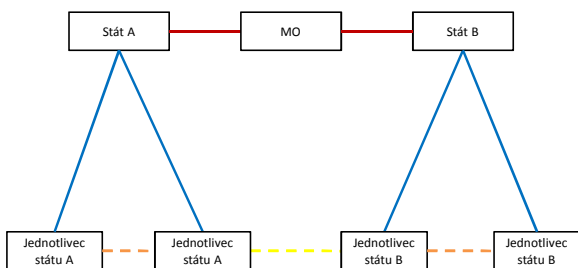

A teď souhrnně...

Novum: nadstátní koncepce

- omezení svrchovanosti a přenos některých pravomocí z čl. st. na nový subjekt – EU (dříve ES), kt. disponuje pravomocí náležející jinak jen státům (tj. mocí nadstátní);
- ES disponuje (přenesenou) mocí:
  - Zákonodárnou
  - Výkonnou
  - soudní
- Projevy nadstátnosti
  - Rozhodování (většinové rozhodování + vzájemně nerovné postavení čl. států)
  - Přímo a přednostně použitelné právo (subordinační charakter, zavazuje i jednotlivce)
  - Relativní finanční nezávislost

Zápatí prezentace

10

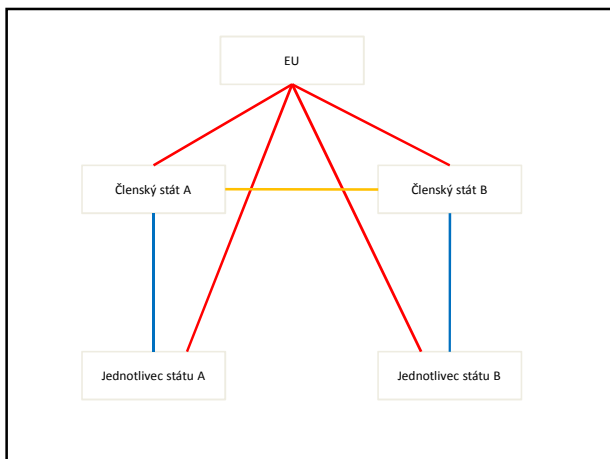

Právo Evropské unie

- Samostatný (3.) právní řád
- Má své prameny:
  - Smlouvy, kt. EU zakládají
  - Předpisy, kt. EU vydává:
    - Nařízení
    - Směrnice

Zápatí prezentace

12

Historie a vývoj EU

Akcentován právní aspekt

Zápatí prezentace

13

Vícevrstevná integrace

- vznik řady MO
  - NATO
  - Rada Evropy
  - RVHP
  - Varšavský pakt
  - ESVO
  - ES a další...
- cíle a úkoly (zejména)
  - hospodářské
  - politicko-bezpečnostní
  - kulturní a sociální

Zápatí prezentace

14

ES – odlišná (**nadstátní**) koncepce integrace

- 23. červenec 1952 **ESUO** (tzv. Pařížská smlouva, 50 let)
  - uhlí a ocel
- 1. leden 1958 (tzv. Římské smlouvy)
  - **EHS** (nyní ES) - společný trh, celní unie, sektorové politiky
  - **EURATOM** (ESAE) – mírový výzkum a vývoj atomu
- omezení suverenity a přenos pravomocí
- Pozn. nezaměňujte ES s ESVO a EHP!

Zápatí prezentace

15

Mezivládní vs. nadstátní MO

- **Mezivládní (tradiční, klasické) MO**
  - prim hraje stát
  - státy vzájemně rovné => zásadně jednomyslnost při rozhodování
  - žádné nařizovací pravomoci – stát není MO podřízen
- **Nadstátní (nadnárodní, supranacionální) MO:**
  - omezení svrchovanosti a přenos některých pravomocí z čl. st. na nový subjekt – ES, kt. disponuje pravomocí náležející jinak jen státům (tj. moci nadstátní);
  - ES disponuje (přenesenou) moci:
    - Zákonodárnou, výkonnou a soudní
- **Projevy nadstátnosti**
  - Většinové rozhodování + vzájemně nerovné postavení čl. států
  - Přímou použitelné, přednostně aplikovatelné právo (subordinační charakter, zavazuje stát i jednotlivce)
  - Finanční nezávislost
- **OT: Je stát po vstupu do EU definitivně ztracen?**

Zápatí prezentace

16

Vývoj ES - územní expanze

- 1952 + 1958 – Francie, Německo, Itálie, Belgie, Nizozemí a Lucembursko
- 1973 – VB, Dánsko, Irsko; ~~Norsko~~
- 1982 – Řecko
- 1986 – Španělsko a Portugalsko
- 1995 – Finsko, Švédsko, Rakousko, ~~Norsko~~
- 2004 - **Česko**, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko;
- 2007 – Rumunsko, Bulharsko;
- ? – *Chorvatsko a Turecko, příp. další balkánské státy*

Zápatí prezentace

17

Vývoj ES – posilování spolupráce

- 50. léta – počátek integrace, vytváření společného trhu a celní unie
- 60. léta – krize (tzv. Lucemburský kompromis)
- 70. stagnace (ropná krize...)
- 80. léta – nový impulz - JEA (1985 / 1.7.1987)
- 90. léta
  - 1992/ 1.11.1993 – vznik EU - **Maastrichtská smlouva**
  - 1997/1999 – Amsterodamská smlouva
  - 2000/2003 – Niceská smlouva
  - ~~Smlouva o Ústavě pro Evropu~~
  - 1.12.2009 – Lisabonská smlouva (reformní smlouva)
- pozn. nenechte se mást dvojitými daty

Zápatí prezentace

18

Zmatení pojmů? - EU, ES vs. EU

- 3 ES – mezinárodní organizace
- EU – nebyla MO! pouze zastřešující entitou bez pr. subjektivity
- EU – pilířová struktura
  - 1. (komunitární) pilíř: 3 (2) ES
  - 2. pilíř: společná zahraniční a bezpečnostní politika
  - 3. pilíř: vnitřní bezpečnost a justice
- 1. pilíř **nadstátní** vs. 2. a 3. pilíř – **mezivládní**
- „maastrichtský chrám“
- vejce ☺
- **Dnes je vše jinak!**

Zápatí prezentace

19

Současná (polisabonská) EU

- ES (tj. dřívější EHS) již neexistuje, EU je jeho nástupcem
- EU má právní subjektivitu (je osobou), je MO
- Pilířová struktura již není (avšak oblast zahraniční politiky i nadále má specifické postavení)

Zápatí prezentace

20

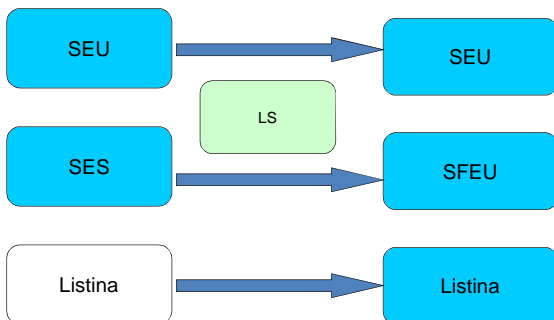

A ještě jednou, tentokrát graficky
